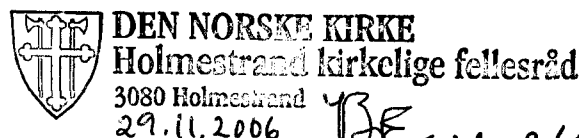

Den Norske Kirke
Holmestrand kirkelige fellesråd

Uttalelse

NOU 2006:2 Stat / Kirke

Overordnede synspunkter:

Kirkelig fellestjeneste	
Dato	200605811 04.12.06
Kode	Ki-501

Den norske kirke (Dnk) er en viktig kulturbærende samfunnsinstitusjon som formidler verdier og livstolkning til store deler av det norske folk.

Når Stortinget nå ønsker en gjennomgang av forholdet mellom Dnk og Staten må det være et mål at kirken også i fremtiden skal ha en posisjon i folket som en åpen, inkluderende og landsdekkende folkekirke. Også i fremtiden skal Dnk på sin måte kunne befeste og utdype kulturarven og verdisynet gjennom forkynnelse og tilstedeværelse i folket.

Forholdet mellom staten og Dnk er ett av de mest komplekse forhold i tiden. Forholdene må forstås og tolkes gjennom hendelser i et tidsspenn på over 1000 år. Veien videre går derfor gjennom en reformprosess som bør være langsom og gi partene tid til fordypning, refleksjon og konsekvensanalyser.

Hkf anser at dette ikke står i strid til behovet for relativt raske endringer i enkelte demokratiske og indrekirkelige administrative forhold.

Nummereringen i det følgende relaterer seg til spørsmålsarket som departementet har sendt ut i sakens anledning.

1. Prinsipper for tros- og livssynspolitikken

Dnk skal være en bekjennende, misjonerende og åpen folkekirke, hvor dåpen skal være eneste medlemskriterium.

Hkf mener at Dnk bør ha en særstilling dersom statskirkeordningen opphører, fordi kirken er kulturbærende, er dypt integrert i samfunnet og har stor tilslutning i folket.

2. Den norske kirke som statskirke

Hkf ønsker en folkekirke som er forankret i Grunnloven, men hvor Kongen (regjeringen) fjernes som kirkestyre. Dette medfører større selvstendighet for Dnk. Dnk's forhold til staten bør videre utdypes gjennom egen kirkelov.

Ved avvikling av det statlige kirkestyret går retten til å utnevne biskoper o.a. over til kirkens egne organer. Dnk opprettes som eget rettssubjekt og fastsetter kirkeordningen. Arbeidsgiverlinjene slås sammen. Det lokale selvstyre i kirken skal videreføres blant annet ved at dette vernes gjennom bestemmelser i en ny kirkelov.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

Hkf ønsker at Dnk skal være forankret i grunnlovsbestemmelser og at en ny kirkelov gir rammer for virksomheten. Statens verdisyn skal samtidig slås fast i Grunnloven.

Statskirkeordningen kan ikke bringes til opphør uten at staten bestemmer seg for hvilket verdisyn den skal bygge sin virksomhet på.

Dnk har behov for at kirkeloven er en rammelov slik at kirken fritt kan bestemme eget læregrunnlag, organisasjonsstruktur, tilsetninger og utøve sitt arbeidsgiveransvar. En

kirkelov som er forankret i grunnlovsbestemmelser, vil gi medlemmene trygghet for at folkekirken videreføres. Videre må kirkeloven sikre at Dnk fortsatt gis rammer til å være en landsdekkende demokratisk strukturert folkekirke. Loven skal ha bestemmelser for at myndigheten som i dag er hos staten i kirkelige anliggender skal overføres til kirkelige organer.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

Hkf ønsker at Dnk bør finansieres gjennom offentlig finansiering uten en spesifikk medlemsavgift. Hkf vil presisere at dåpen bør være eneste medlemskriterium. Den bakenforliggende offentlige finansiering bør hvile på en allmenn kulturavgift som pålegges alle borgere – og som den enkelte beslutter hvem den skal tilfalle. Det bør imidlertid presiseres at det for medlemmer av trossamfunn forutsettes at midlene går dit en er medlem. Kulturavgiften skal ikke være et element i spørsmålet om å få Dnk `s oppmerksomhet og omsorg.

Det offentlige bør stimulere til frivillighet ved økt skattefritak ved gaver.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

Hkf mener at valgordningen til lokalkirkens organer kan være som i dag. Det er imidlertid nødvendig å revidere forholdet mellom fellesrådene og bispedømmerrådet og fellesrådet og prostiet. Det må også lages en gjennomgående saksgang fra organ til organ i kirken. I dag er det ikke mulig for et fellesråd eller menighetsråd å få saker meldt til Dnk `s topporganer. Det må fremmes gjennom de personer som har formell posisjon i råd og utvalg. Saker skapes ikke på grunnplanet i kirken – men i organer og utvalg sentralt i kirken. Dette hindrer kirken fra å samle opp hverdagslivets spørsmålsstillinger som kan trenge prinsipiell behandling i kirkens topporganer.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i §2 i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Hkf mener at det bør stå at den kristne og humanistiske arv forblir statens verdigrunnlag. Norge har vært et kristent land i mer enn 1000 år. Norsk kulturarv er dessuten nær knyttet til kristentroen og de kristne livsverdier.

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

Hkf mener at Dnk lokalt bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen som i dag. Den lokale kirkeadministrasjonen har stor kompetanse og brukere av alle kategorier og trosretninger er gjennomgående fornøyde med dagens ordning. Det kan nevnes at representanter for andre religioner setter pris på å samarbeide med en virksomhet som behandler gravferdsordningene også i en åndelig dimensjon.

Dagens ordning anses å være effektiv og har lavt kostnadsnivå og fellesrådene er seg bevisst at en administrerer gravferdsordningene på vegne av det offentlige. Det eneste problem av større karakter på dette område er mangelen på verdinøytrale seremonirom i enkelte strøk av landet. Staten bør her tre inn som tilrettelegger og finansiell aktør.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

Hkf mener at det prinsipielt bør være slik at ansvar og finansiering hører sammen. Med den kommuneøkonomi og kommunestruktur en har i landet i dag vil den økonomiske bærekraft for større restaureringsprosjekter vedrørende eldre kirkebygg mangle enkelte steder. Hkf mener derfor at de økonomiske forholdene rundt landets mange uerstattelige kirkelige kulturbygg må løses gjennom særordninger som også avspeiler forholdets

spesielle karakter og gir menighet og kommune finansielle muligheter til å bære sitt ansvar.

Ved en slik ordning kan menigheten formelt eie et kirkebygg, mens kommunen knyttes til det finansielle ansvar. Dette ivaretar lokale forhold og fortsetter den historiske linje om kulturelt samarbeid mellom kirke og kommune.

Det kommunale medansvar for kirkebyggene understreker også byggenes plass i den åpne folkekirke.

Andre forhold

Hkf ønsker å peke på at ved endringer i forholdet mellom staten og Dnk må det utredes nærmere hvilken forutsigbarhet som skal gjelde på områder hvor stat og kirke har et nært forhold. Det vil ikke lenger være fyldestgjørende med styring gjennom det årlige statsbudsjett.

1. Dnk`s virksomhet i helseinstitusjoner og fengsler bør i framtiden reguleres gjennom avtaler. Det eksisterer i dag store forskjeller fra sted til sted for hvordan pasienter og innsatte blir betjent. Avtaler mellom partene vil heve dette opp på et drøftingsnivå hvor policyorganer i stat og kirke kan føre en bredere debatt og forhandlinger enn hva tilfelle er i dag.
2. Dnk`s forhold til landets utenriktjeneste er i store trekk uregulert og ad hoc organisert. Staten og Dnk vil begge tjene på at berøringsflater mellom organisasjonen Sjømannskirken og utenriktjenesten aggregeres opp til avtalenivå partene imellom. På denne måte kan en bedre enn i dag styre enkelte forhold som ellers kan skape politiske-, juridiske- og konkurransemessige situasjoner vedrørende norske borgere i utlandet og norske interesser.
3. Dnk`s forhold til landets væpnede styrker må reguleres annerledes enn i dag. Formaliserte avtaler bør avløse dagens ordninger. Norske væpnede styrkers økede internasjonale engasjement er ett av flere eksempler i denne sammenheng.
4. Dnk`s rett og mulighet til å inngå forpliktende internasjonale avtaler må stadfestes-, eventuelt avgrenses og defineres i en ny kirkelov

Ved avstemning stemte representantene Britt Borge og Per Harald Agerup i mot uttalelsen da deres syn er at det ikke skal gjøres endringer i Grunnlovens bestemmelser .

Representanten Edel Haukeland ønsket følgende protokolltilførsel:

Representanten Edel Haukeland var ikke tilstede ved behandlingen av punktene 1 – 8 på fellelrådets møte 26.oktober 2006 og avstår derfor å stemme i saken.

Flertallet av fellelrådets medlemmer som står bak overnevnte ordlyd er: Jan Stellef Rønningen, Berit Solberg, Bjørn Nymoer, Bodil Hov Holhjem og Åse Britt Grimsmo